

RESULTAT FRÅN ENKÄTUNDERSÖKNING 2011

Fysisk planering i kommunerna för minskad klimatpåverkan

Förord

Detta är den tredje enkäten från SKL om kommunernas arbete i den fysiska planeringen för att minska klimatpåverkan. Enligt svaren har frågan fått ett stort genomslag i kommunernas planering.

Nio av tio kommuner arbetar för minskade utsläpp i sin fysiska planering, åtminstone i viss mån. Lika många arbetar med lokalisering av infrastruktur, arbetsplatser och bostäder för ett minskat transportbehov. En klar majoritet arbetar även med lokalisering av bebyggelse för utbyggnad av fjärrvärme, lokalisering av vindkraft samt lokalisering av köpcentra för ett minskat transportbehov. Över hälften ställer energikrav på bebyggelse när kommunen säljer mark och en tredjedel arbetar även med frivilliga överenskommelser om energiprestanda för byggande på mark där kommunen inte är markägare.

Ökningen till 2011 är tydlig på de allra flesta områden. Ökningen ligger i linje med lokalt, regionalt och nationellt arbete med klimat, energi och miljömål som bedrivits sedan flera år. Under 2011 har en ny plan- och bygglag gett ett nytt ramverk för kommunerna att planera med hänsyn till nationella och regionala mål för hållbar utveckling.

Omställning till ett mer klimatsmart samhälle är nödvändig och tar tid. I det arbetet är kommunerna mycket viktiga aktörer.

Stockholm i juni 2012

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad

Gunilla Glasare

Ann-Sofie Eriksson

Innehåll

Ökad satsning på att minska klimatpåverkan genom fysisk planering.....	4
Analys av jämförbarheten över tid – 120 kommuner svarade både 2009 och 2011.....	5
Hur arbetar kommunerna? – Några exempel för att minska klimatpåverkan	6
Bakgrund – Fysisk planering i klimatarbetet	6
Om undersökningen	7
Tabeller.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Tabell 1. Enkätens svarsfrekvens 2011 fördelad på kommungrupp, län samt riket.....	8
Tabell 2. Enkäternas svarsfrekvens 2009 och 2007 fördelat på kommungrupp, län samt riket.	9
Tabell 3: Arbetar kommunen i sin fysiska planering för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2011	10
Tabell 4: Arbetar kommunen i sin fysiska planering för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2009/2007	11
Tabell 5: På vilka av följande områden i den fysiska planeringen arbetar kommunen för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2011	12
Tabell 6: På vilka av följande områden i den fysiska planeringen arbetar kommunen för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2009	13
Tabell 7: På vilka av följande områden i den fysiska planeringen arbetar kommunen för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2007	14

Ökad satsning på att minska klimatpåverkan genom fysisk planering

Nio av tio kommuner arbetar i sin fysiska planering för att minska utsläppen av växthusgaser. På olika delområden har andelen aktiva kommuner ökat betydligt sedan SKL skickade ut sin första enkät år 2007.

Årets enkät har besvarats av färre kommuner än de tidigare två enkäterna. Vid en särskild jämförelse av de 120 kommuner som besvarat enkäten både 2009 och 2011 syns dock i huvudsak samma utveckling som för samtliga svarande.

På huvudfrågan om kommunerna arbetar i sin fysiska planering för minskade utsläpp svarar 90 procent att de gör så, åtminstone i viss mån. Det är något lägre än på samma fråga år 2009, men andelen som svarat att de gör det i hög utsträckning är oförändrad jämfört med 2009 och betydligt högre än 2007. På de olika delfrågorna är tendensen en kraftig ökning, förutom för planering för lokalisering av vindkraft.

År 2011 svarar 90 procent av kommunerna att de arbetar med lokalisering av infrastruktur, arbetsplatser och bostäder för ett minskat transportbehov. År 2009 var motsvarande siffra 75 procent. 79 procent lokaliserar bebyggelse för utbyggnad av fjärrvärme, en ökning med knappt 10 procentenheter sedan år 2009.

Andelen som arbetar med lokalisering av vindkraft är nästan lika stor. Sedan 2009 har det dock skett en liten minskning. Detta kan ha sin förklaring i att kommunerna inte längre har möjlighet att söka det stöd till planeringsinsatser för vindkraft som funnits mellan 2007 och 2010 och att den översiktliga planeringen redan är genomförd.

Drygt 60 procent arbetar med lokalisering av köpcentra för ett minskat transportbehov. Lika många ställer energikrav på bebyggelse vid exploatering av kommunägd mark. Båda delfrågorna har ökat med närmare 20 procentenheter sedan den förra undersökningen. Andelen kommuner som arbetar med frivilliga överenskommelser om energiprestanda för byggande på mark där kommunen inte varit markägare har ökat med drygt 10 procentenheter, från 22 till 34 procent.

Klimatarbete i fysisk planering andel i procent av samtliga svarande kommuner	2011	2009	2007
Fysisk planering för minskade utsläpp	90	94	87
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga svarande	28	28	15
Lokalisering av infrastruktur, arbetsplatser och bostäder för minskat transportbehov och energieffektiva transporter	90	75	57
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga svarande	34		
Lokalisering av köpcentra för minskat transportbehov	59	43	22
- varav i hög utsträckning, av samtliga svarande	20		
Lokalisering av bebyggelse för utbyggnad av fjärrvärme	79	70	42
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga svarande	20		
Lokalisering av vindkraft	74	77	51
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga svarande	37		
Energikrav på bebyggelse vid exploatering när kommunen äger marken	62	40	22
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga svarande	15		
Frivilliga överenskommelser om energiprestanda i ny bebyggelse på ej kommunägd mark	34	22	9
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga svarande	6		

Analys av jämförbarheten över tid – 120 kommuner svarade både 2009 och 2011

162 kommuner svarade på enkäten 2011, vilket är en svarsfrekvens på 56 procent. Eftersom det var lägre än de 68-69 procenten 2009 och 2007 görs en särskild granskning av jämförbarheten över tid. 120 kommuner har svarat båda åren. I stort sett är utvecklingen för denna grupp likadan som för totalen, med en kraftig ökning på de flesta delområden. Detta styrker att utvecklingen av totalen är representativ trots en lägre svarsfrekvens 2011.

Gruppen med 120 kommuner ligger något högre än eller på medel både 2009 och 2011, utom för lokalisering av vindkraft. Där är nedgången också något större än för övriga. Möjligen har det "försprång" som finns för gruppen, jämfört med övriga svarande, minskat något mellan 2009 och 2011. Det gäller särskilt för de två sista frågorna om energieffektivt byggande.

Klimatarbete i fysisk planering, andel i procent av de 120 kommuner som svarade både 2011 och 2009	2011	2009
Fysisk planering för minskade utsläpp		
	92	94
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga 120	29	30
Lokalisering av infrastruktur, arbetsplatser och bostäder för minskat transportbehov och energieffektiva transporter	91	76
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga svarande	33	
Lokalisering av köpcentra för minskat transportbehov	60	47
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga 120	23	
Lokalisering av bebyggelse för utbyggnad av fjärrvärme	81	71
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga 120	22	
Lokalisering av vindkraft	72	79
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga 120	38	
Energikrav på bebyggelse vid exploatering när kommunen äger marken	65	45
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga 120	17	
Frivilliga överenskommelser om energiprestanda i ny bebyggelse på ej kommunägd mark	34	29
- varav i hög utsträckning, andel av samtliga 120	7	

Hur arbetar kommunerna? – Några exempel för att minska klimatpåverkan

Det finns flera möjligheter för kommunerna att arbeta med att minska klimatpåverkan i den fysiska planeringen. Översiktsplaner, detaljplaner, miljöstrategier och energiplaner kan vara effektiva instrument för att minska klimatpåverkan. Konkret kan det handla om att förtäta i redan befintlig bebyggelse och att bygga energieffektiva hus och stadsdelar. Många kommuner arbetar också med att lägga om till en mer hållbar energiförsörjning, bland annat genom planering för och byggande av vindkraftverk och utbyggnad av fjärrvärmenät. I enkäten gavs kommunerna möjlighet att lämna exempel på hur de arbetar med minskad klimatpåverkan i den fysiska planeringen, några av svaren presenteras här kortfattat och tematiskt. Läs mer om kommunernas arbete på www.skl.se/klimat.

I översiktsplanen ska kommunen visa på vilka sätt de planerar att nå nationella och regionala hållbarhetsmål och hur kopplingen till andra planer, strategier och riktlinjer ser ut. Ofta har översiktplanen en klimatambition som kan knytas till andra styrdokument som preciserar arbetet och visar hur samverkan mellan planeringsinstrumenten kan se ut. Det finns flera exempel på trafikstrategier, energiplaner och checklistor för kommunal planering för att minska klimatpåverkan. Flera kommuner ser över sin bebyggelse- och transportstruktur i syfte att hitta strategiska lokaliseringar som minskar klimatpåverkan. Genom att lokalisera ny bebyggelse längs befintliga kollektivtrafikstråk och komplettera med trygga och attraktiva stråk för gång- och cykeltrafik kan kommunerna bidra till mer hållbara resmönster.

Att ställa krav på en effektiv och hållbar energianvändning och hållbara byggnadsmaterial i ny bebyggelse är ett sätt att minska energianvändningen i bostäder och lokaler. Kungälv kommun har antagit ett Miljöprogram för ett energieffektivt och miljöanpassat byggande av bostäder. Programmet kan även användas i befintlig bebyggelse. För kommunalt ägd mark gäller riktlinjerna i sin helhet, i annat fall gäller de som rekommendationer. Riktlinjer och tillvägagångssätt finns beskrivet för hela plan och byggprocessen och omfattar allt från energiförbrukning till avfallshantering och ekologisk dagvattenhantering. I miljöprogrammet finns även riktlinjer för överlämnande av fastigheten till förvaltning samt överlämnande av lägenheten till brukaren. [Länk till kommunen](#).

I Motala kommun delar man ut en klimatpremie på 25 000 kr till de husbyggare som använder energisnål passivhus-teknik när de bygger nytt. Premien är en del av kommunens klimatarbete för att minska växthusutsläppen. Läs mer om Motala kommuns checklista för klimatarbetet och om klimatpremien [Länk till kommunen](#).

Flera kommuner använder sig av olika standarder och certifieringssystem för att verifiera att olika hållbarhetskriterier blir uppfyllda. Exempel på det är Miljöbyggnad och Febys Passivhus och minienergihus. I stadsförnyelseprojektet Kilen arbetar Ronneby kommun med certifieringssystemet "cradle-to-cradle®". Det är en designstrategi för att material och produkter skall utformas för att ingå i tekniska eller biologiska kretslopp.

Bakgrund – Fysisk planering i klimatarbetet

Kommunernas arbete har stor betydelse för klimatarbetet inom flera områden. I den fysiska planeringen är exempelvis lokaliserings- och utformningsbeslut viktiga för energianvändning och transportbehov. Fysisk planering handlar om avvägningar mellan olika intressen där klimat och miljö är viktiga aspekter att beakta.

I den nya plan- och bygglagen (2010:900) från 2 maj 2011 tydliggörs att kommunerna har ansvar för att planera med hänsyn till klimataspekter (2 kap 3§). Översiktsplaneringen har fått en stärkt funktion som strategiskt dokument. Kommunerna förväntas redovisa i översiktsplan hur de förhåller sig till nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling i kommunen (3 kap 5§). Syftet med de här förtydligandena i PBL är att planläggningen skall främja goda miljöförhållanden, dels genom minskad klimatpåverkan, dels genom anpassning till ett ändrat klimat. Ambitionen är en integrerad och förutseende samhällsplanering för minskad klimatpåverkan genom ett mer transport- och energieffektivt samhällsbyggande.

För att kommunerna skall kunna ta sitt ansvar krävs aktiv medverkan från länsstyrelser och andra statliga myndigheter, liksom forskningsinstitutioner, inte minst för att ta fram och tillgängliggöra planerings- och kunskapsunderlag för lokal tillämpning. Klimataspekter ska hanteras parallellt med andra intressen och i situationer där olika intressen ställs mot varandra är kommunernas översiktsplaner viktiga dokument.

Att ställa krav på energiprestanda i ny bebyggelse kan kommunerna göra om de själva äger marken eller bygger åt sig själva. I annat fall kan de medverka till frivilliga överenskommelser om detta på privat mark.

Om undersökningen

Detta är den tredje klimatenkäten som SKL skickar ut till landets kommuner för att undersöka hur de arbetar med klimatanpassning och minskad klimatpåverkan i den fysiska planeringen. De två tidigare enkäterna skickades ut 2007 och 2009. Denna rapport jämför svaren för frågorna om hur kommunerna bedriver sitt arbete för minskad klimatpåverkan i fysisk planering. Kommunernas insatser för klimatanpassning finns redovisade på www.skl.se/klimatanpassning.

Sannolikt finns det här som i många undersökningar en viss positiv selektion, dvs att de som svarar på enkäten också i högre utsträckning arbetar med frågan, varför nivåerna kan vara lägre sett till samtliga 290 kommuner. Ingen bortfallsanalys har genomförts i undersökningen.

Enkäten hösten 2011 besvarades av 62 procent av kommunerna. På frågorna om fysisk planering för minskad klimatpåverkan svarade 56 procent (162 kommuner). Jämfört med de två föregående åren är svarsfrekvensen lägre. Enkäten 2009 besvarades av 70 procent av kommunerna och 69 procent svarade på frågorna om fysisk planering för minskad klimatpåverkan. Enkäten 2007 besvarades av 78 procent och 68 procent svarade på frågorna om fysisk planering för minskad klimatpåverkan.

Frågorna har formulerats på samma sätt i de tre enkäterna, men nytt för 2011-års enkät är att delfrågorna fått ytterligare svarsalternativ. Vid en jämförelse över tid har årets svarsalternativ "I hög utsträckning" och "I viss mån" summerats till alternativet "Ja" i tidigare enkäter. I tabell 4 som visar inom vilka områden kommunerna arbetar för att minska utsläppen av växthusgaser visas både den summerade andelen "Ja" och andelen som svarat "I hög utsträckning".

Resultaten presenteras i kommungrupper och på länsnivå. Eftersom svarande och svarsfrekvens för de olika länen och kommungrupperna skiljer sig åt mellan åren, är svaren inte helt jämförbara på den nivån. Svaren från 2011 års enkät är indelad enligt den nya reviderade kommungruppsindelningen som började gälla den 1 januari 2011.

Den nya kommungruppsindelningen innehåller tio kommungrupper. Den största förändringen är de två grupperna "Förortskommuner till storstäder" och "Turism- och besöksnäringkommuner". Den nya förortsgruppen är framtagen på motsvarande sätt som den tidigare gruppen "Förortskommuner till storstäder", medan turism- och besöksnäringkommunerna baseras på två variabler: antal fritidshus per invånare och antal övernattningsplatser på hotell, vandrarhem och campingplatser per invånare. De två andra nya grupperna är "Kommuner i tätbefolkad region" och "Kommuner i glesbefolkad region". I dessa två grupper tas hänsyn både till kommunens invånarantal och, som namnen anger, till om kommunen tillhör en tät- eller glesbefolkad region. Mer om de nya kommungrupperna kan du läsa på http://www.skl.se/kommuner_och_landsting/om_kommuner/kommungruppsindelning.

Tabeller

Tabell 1. Enkätens svarsfrekvens 2011 fördelad på kommungrupp, län samt riket

Grupp	2011		
	Totalt antal	Antal svarande	Svarsfrekvens
Storstäder	3	2	66,7%
Förortskommuner till storstäderna	38	27	71,1%
Större städer	31	21	67,7%
Förortskommuner till större städer	22	13	59,1%
Pendlingskommuner	51	24	47,1%
Turism- och besöksnäringkommuner	20	9	45,0%
Varuproducerande kommuner	54	26	48,1%
Glesbygdskommuner	20	7	35,0%
Kommuner i tätbefolkad region	35	24	68,6%
Kommuner i glesbefolkad region	16	9	56,3%
Stockholms län	26	18	69,2%
Uppsala län	8	3	37,5%
Södermanlands län	9	9	100,0%
Östergötlands län	13	6	46,2%
Jönköpings län	13	4	30,8%
Kronobergs län	8	6	75,0%
Kalmar län	12	8	66,7%
Gotlands län	1	1	100,0%
Blekinge län	5	2	40,0%
Skåne län	33	19	57,6%
Hallands län	6	4	66,7%
Västra Götaland län	49	27	55,1%
Värmland	16	12	75,0%
Örebro län	12	6	50,0%
Västmanlands län	10	6	60,0%
Dalarnas län	15	8	53,3%
Gävleborgs län	10	5	50,0%
Västernorrland	7	3	42,9%
Jämtlands län	8	3	37,5%
Västerbotten	15	4	26,7%
Norrbotten	14	8	57,1%
Riket	290	162	55,9%

Tabell 2. Enkäternas svarsfrekvens 2009 och 2007 fördelat på kommungrupp, län samt riket.

Grupp	2009		2007		
	Totalt antal	Antal svarande	Svarsfrekvens	Antal svarande	Svarsfrekvens
Storstäder	3	2	66,7%	2	66,7%
Förortskommuner	38	28	73,7%	31	81,6%
Större städer	27	18	66,7%	25	92,6%
Pendlingskommuner	41	32	78,0%	33	80,5%
Glesbygdskommuner	39	21	53,8%	24	61,5%
Varuproducerande kommuner	40	31	77,5%	31	77,5%
Övriga kommuner, över 25 000 inv.	34	21	61,8%	28	82,4%
Övriga kommuner, 12 500-25 000 inv.	37	27	73,0%	31	83,8%
Övriga kommuner, mindre än 12 500 inv.	31	22	71,0%	22	71,0%
Stockholms län	26	21	80,8%	18	69,2%
Uppsala län	8	4	50,0%	6	85,7%
Södermanlands län	9	5	55,6%	8	88,9%
Östergötlands län	13	11	84,6%	12	92,3%
Jönköpings län	13	10	76,9%	11	84,6%
Kronobergs län	8	6	75,0%	6	75,0%
Kalmar län	12	10	83,3%	8	66,7%
Gotlands län	1	0	0,0%	1	100,0%
Blekinge län	5	2	40,0%	4	80,0%
Skåne län	33	25	75,8%	28	84,8%
Hallands län	6	4	66,7%	6	100,0%
Västra Götalands län	49	33	67,3%	43	87,8%
Värmland	16	14	87,5%	10	62,5%
Örebro län	12	9	75,0%	9	75,0%
Västmanlands län	10	7	70,0%	8	72,7%
Dalarnas län	15	12	80,0%	11	73,3%
Gävleborgs län	10	5	50,0%	7	70,0%
Västernorrland	7	6	85,7%	7	100,0%
Jämtlands län	8	6	75,0%	7	87,5%
Västerbotten	15	6	40,0%	7	46,7%
Norrbottnen	14	5	35,7%	10	71,4%
Riket	290	202	69,7%	227	78,3%

Tabell 3: Arbetar kommunen i sin fysiska planering för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2011

Grupp	2011			
	Ja, i hög utsträckning	Ja, i viss mån	Nej	Vet ej
Storstäder	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Förortskommuner till storstäderna	24,0%	72,0%	4,0%	0,0%
Större städer	67,0%	29,0%	5,0%	0,0%
Förortskommuner till större städer	23,0%	69,0%	8,0%	0,0%
Pendlingskommuner	21,0%	54,0%	25,0%	0,0%
Turism- och besöksnäringkommuner	22,0%	78,0%	0,0%	0,0%
Varuproducerande kommuner	15,0%	73,0%	8,0%	4,0%
Glesbygdkommuner	14,0%	71,0%	14,0%	0,0%
Kommuner i tätbefolkad region	25,0%	63,0%	8,0%	4,0%
Kommuner i glesbefolkad region	11,0%	67,0%	22,0%	0,0%
Stockholms län	23,5%	70,6%	5,9%	0,0%
Uppsala län	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%
Södermanlands län	33,3%	55,6%	0,0%	11,1%
Östergötlands län	83,3%	16,7%	0,0%	0,0%
Jönköpings län	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Kronobergs län	16,7%	66,7%	16,7%	0,0%
Kalmar län	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%
Gotlands län	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Blekinge län	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Skåne län	31,6%	52,6%	10,5%	5,3%
Hallands län	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%
Västra Götaland län	25,9%	66,7%	7,4%	0,0%
Värmland	8,3%	66,7%	25,0%	0,0%
Örebro län	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Västmanlands län	33,3%	50,0%	16,7%	0,0%
Dalarnas län	0,0%	75,0%	25,0%	0,0%
Gävleborgs län	40,0%	60,0%	0,0%	0,0%
Västernorrland	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%
Jämtlands län	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Västerbotten	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%
Norrbottnen	12,5%	50,0%	37,5%	0,0%
Riket	27,7%	61,6%	9,4%	1,3%

Tabell 4: Arbetar kommunen i sin fysiska planering för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2009/2007

	2009				2007			
	Ja, i hög utsträckning	Ja, i viss mån	Nej	Vet ej/Ej svar	Ja i hög utsträckning	Ja, i viss mån	Nej	Vet ej/Ej svar
Storstäder	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
Förortskommuner	32,1%	64,3%	3,6%	0,0%	12,9%	77,4%	6,5%	3,2%
Större städer	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	28,0%	72,0%	0,0%	0,0%
Pendlingskommuner	31,3%	59,4%	9,4%	0,0%	12,1%	60,6%	21,2%	6,1%
Glesbygdskommuner	4,8%	81,0%	14,3%	0,0%	16,7%	58,3%	16,7%	8,3%
Varuproducerande kommuner	30,0%	70,0%	0,0%	0,0%	22,6%	74,2%	3,2%	0,0%
Övriga kommuner, över 25 000 inv	35,0%	65,0%	0,0%	0,0%	7,1%	85,7%	0,0%	7,1%
Övriga kommuner, 12 500-25 000 inv	18,5%	70,4%	7,4%	3,7%	9,7%	74,2%	9,7%	6,5%
Övriga kommuner, mindre än 12 500 inv	23,8%	66,7%	4,8%	4,8%	13,6%	72,7%	9,1%	4,5%
Stockholms län	23,8%	71,4%	4,8%	0,0%	5,6%	88,9%	5,6%	0,0%
Uppsala län	33,3%	33,3%	0,0%	33,3%	16,7%	66,7%	0,0%	16,7%
Södermanlands län	0,0%	80,0%	20,0%	0,0%	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%
Östergötlands län	27,3%	72,7%	0,0%	0,0%	0,0%	91,7%	8,3%	0,0%
Jönköpings län	40,0%	60,0%	0,0%	0,0%	27,3%	45,5%	27,3%	0,0%
Kronobergs län	40,0%	60,0%	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%
Kalmar län	30,0%	70,0%	0,0%	0,0%	25,0%	50,0%	25,0%	0,0%
Gotlands					0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Blekinge län	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	25,0%	75,0%	0,0%	0,0%
Skåne län	28,0%	68,0%	4,0%	0,0%	10,7%	71,4%	10,7%	7,1%
Hallands län	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	16,7%	83,3%	0,0%	0,0%
Västra Götalands län	36,4%	60,6%	0,0%	3,0%	23,3%	65,1%	2,3%	9,3%
Värmlands län	28,6%	71,4%	0,0%	0,0%	10,0%	90,0%	0,0%	0,0%
Örebro län	22,2%	77,8%	0,0%	0,0%	11,1%	77,8%	11,1%	0,0%
Västmanlands län	14,3%	85,7%	0,0%	0,0%	0,0%	75,0%	12,5%	12,5%
Dalarnas län	16,7%	58,3%	25,0%	0,0%	18,2%	63,6%	18,2%	0,0%
Gävleborgs län	20,0%	60,0%	20,0%	0,0%	14,3%	85,7%	0,0%	0,0%
Västernorrlands län	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%	14,3%	71,4%	0,0%	14,3%
Jämtlands län	33,3%	50,0%	16,7%	0,0%	14,3%	71,4%	14,3%	0,0%
Västerbottens län	16,7%	66,7%	16,7%	0,0%	14,3%	57,1%	28,6%	0,0%
Norrbottens län	20,0%	60,0%	20,0%	0,0%	10,0%	70,0%	10,0%	10,0%
Riket	28,1%	65,8%	5,0%	1,0%	15,4%	71,8%	8,4%	4,4%

Tabell 5: På vilka av följande områden i den fysiska planeringen arbetar kommunen för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2011

År 2011	Antal svarande	Lokalisering för minskat transportbehov		Lokalisering av köpcentra för minskat transportbehov		Lokalisering av bebyggelse för utbyggnad av fjärrvärme		Lokalisering av vindkraft		Energikrav på bebyggelse vid exploatering när kommunen äger marken		Frivilliga överenskommelser om energiprestanda i ny bebyggelse på ej kommunägd mark	
			-varav i hög utsträckning		-varav i hög utsträckning		-varav i hög utsträckning		-varav i hög utsträckning		-varav i hög utsträckning		-varav i hög utsträckning
Storstäder	2	100,0%	100,0%	100,0%	50,0%	100,0%	0,0%	50,0%	50,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%
Förortskommuner till storstäderna	29	100,0%	55,6%	70,4%	33,3%	73,1%	30,8%	33,3%	11,1%	88,5%	23,1%	69,2%	15,4%
Större städer	23	100,0%	61,9%	85,7%	19,0%	85,7%	47,6%	90,5%	28,6%	85,7%	33,3%	33,3%	4,8%
Förortskommuner till större städer	14	92,3%	30,8%	61,5%	38,5%	92,3%	0,0%	61,5%	15,4%	46,2%	15,4%	23,1%	15,4%
Pendlingskommuner	28	83,3%	20,8%	37,5%	16,7%	75,0%	16,7%	75,0%	33,3%	54,2%	8,3%	33,3%	4,2%
Turism- och besöksnäringkommuner	9	100,0%	33,3%	66,7%	11,1%	88,9%	22,2%	100,0%	77,8%	77,8%	0,0%	44,4%	0,0%
Varuproducerande kommuner	30	84,6%	26,9%	48,0%	20,0%	69,2%	7,7%	88,0%	40,0%	42,3%	7,7%	8,0%	0,0%
Glesbygdkommuner	8	57,1%	0,0%	28,6%	14,3%	57,1%	0,0%	85,7%	71,4%	42,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Kommuner i tätbefolkad region	25	91,7%	25,0%	58,3%	12,5%	87,5%	16,7%	83,3%	54,2%	54,2%	16,7%	37,5%	8,3%
Kommuner i glesbefolkad region	11	77,8%	0,0%	55,6%	0,0%	77,8%	22,2%	88,9%	55,6%	44,4%	0,0%	22,2%	0,0%
Stockholms län	19	100,0%	44,4%	77,8%	33,3%	83,3%	16,7%	33,3%	0,0%	88,9%	16,7%	66,7%	16,7%
Uppsala län	4	100,0%	33,3%	33,3%	33,3%	100,0%	33,3%	66,7%	66,7%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Södermanlands län	9	88,9%	33,3%	77,8%	11,1%	88,9%	22,2%	77,8%	22,2%	66,7%	11,1%	55,6%	11,1%
Östergötlands län	7	100,0%	50,0%	66,7%	16,7%	83,3%	16,7%	83,3%	33,3%	66,7%	0,0%	16,7%	0,0%
Jönköpings län	4	100,0%	50,0%	50,0%	25,0%	50,0%	0,0%	100,0%	25,0%	25,0%	0,0%	33,3%	0,0%
Kronobergs län	6	67,0%	17,0%	33,3%	0,0%	83,3%	16,7%	83,3%	33,3%	33,3%	16,7%	33,3%	0,0%
Kalmar län	9	100,0%	50,0%	57,1%	28,6%	100,0%	25,0%	100,0%	42,9%	62,5%	0,0%	37,5%	0,0%
Gotlands län	1	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Blekinge län	2	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Skåne län	21	89,5%	57,9%	57,9%	31,6%	63,2%	15,8%	42,1%	21,1%	47,4%	21,1%	26,3%	5,3%
Hallands län	4	100,0%	50,0%	50,0%	50,0%	50,0%	25,0%	100,0%	50,0%	50,0%	25,0%	25,0%	25,0%
Västra Götaland län	31	92,6%	40,7%	74,1%	33,3%	80,8%	34,6%	88,9%	51,9%	80,8%	19,2%	50,0%	3,8%
Värmland	14	83,3%	0,0%	58,3%	8,3%	100,0%	8,3%	66,7%	41,7%	50,0%	25,0%	8,3%	8,3%
Örebro län	9	100,0%	33,3%	33,3%	16,7%	83,3%	16,7%	100,0%	0,0%	66,7%	33,3%	16,7%	0,0%
Västmanlands län	6	83,3%	16,7%	33,3%	16,7%	50,0%	16,7%	50,0%	33,3%	50,0%	16,7%	16,7%	16,7%
Dalarnas län	8	87,5%	12,5%	50,0%	0,0%	87,5%	12,5%	75,0%	50,0%	62,5%	12,5%	25,0%	12,5%
Gävleborgs län	6	100,0%	20,0%	60,0%	0,0%	80,0%	40,0%	100,0%	80,0%	80,0%	0,0%	20,0%	0,0%
Västernorrland	3	66,7%	33,3%	66,7%	0,0%	66,7%	0,0%	100,0%	100,0%	33,3%	33,3%	33,3%	0,0%
Jämtlands län	3	100,0%	0,0%	66,7%	0,0%	66,7%	0,0%	100,0%	66,7%	66,7%	0,0%	33,3%	0,0%
Västerbotten	4	100,0%	25,0%	75,0%	0,0%	100,0%	50,0%	100,0%	75,0%	50,0%	25,0%	25,0%	0,0%
Norrbottnen	9	50,0%	0,0%	12,5%	12,5%	50,0%	0,0%	87,5%	25,0%	37,5%	0,0%	12,5%	0,0%

Tabell 6: På vilka av följande områden i den fysiska planeringen arbetar kommunen för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2009

År 2009	Antal svarande	Lokalisering för minskat transportbehov	Lokalisering av vindkraft	Lokalisering av bebyggelse för utbyggnad av fjärrvärme	Lokalisering av köpcentra med klimathänsyn	Energikrav på bebyggelse på kommunalägd mark	Frivilliga ök energiprestanda, privat mark
Storstäder	2	50,0%	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%	50,0%
Förortskommuner	28	89,3%	39,3%	71,4%	60,7%	50,0%	35,7%
Större städer	18	94,4%	83,3%	77,8%	72,2%	55,6%	33,3%
Pendlingskommuner	32	87,1%	71,0%	80,6%	44,8%	38,7%	21,9%
Glesbygdskommuner	21	44,4%	90,0%	55,6%	16,7%	42,1%	22,2%
Varuproducerande kommuner	31	75,0%	83,3%	65,5%	27,6%	34,5%	17,2%
Övriga kommuner, mer än 25 000 inv.	21	70,0%	85,0%	65,0%	45,0%	45,0%	25,0%
Övriga kommuner, 12 500-25 000 inv.	27	76,9%	80,8%	65,4%	46,2%	30,8%	11,5%
Övriga kommuner, mindre än 12 500 inv.	22	52,4%	95,2%	71,4%	28,6%	28,6%	9,5%
Stockholms län	21	85,7%	19,0%	71,4%	42,9%	38,1%	42,9%
Uppsala län	4	66,7%	100,0%	66,7%	33,3%	0,0%	33,3%
Södermanlands län	5	75,0%	50,0%	50,0%	25,0%	25,0%	25,0%
Östergötlands län	11	60,0%	81,8%	100,0%	30,0%	60,0%	20,0%
Jönköpings län	10	80,0%	90,0%	70,0%	33,3%	33,3%	20,0%
Kronobergs län	6	80,0%	100,0%	80,0%	20,0%	60,0%	20,0%
Kalmar län	10	80,0%	100,0%	90,0%	60,0%	70,0%	50,0%
Gotlands län	0						
Blekinge län	2	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	50,0%	0,0%
Region Skåne	25	84,0%	72,0%	72,0%	64,0%	24,0%	16,0%
Hallands län	4	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%	75,0%	25,0%
Västra Götalandsregionen	33	74,2%	90,9%	60,6%	41,9%	45,5%	15,2%
Värmlands län	14	85,7%	71,4%	64,3%	50,0%	50,0%	14,3%
Örebro län	9	88,9%	88,9%	66,7%	44,4%	22,2%	11,1%
Västmanlands län	7	66,7%	57,1%	83,3%	50,0%	33,3%	16,7%
Dalarnas län	12	63,6%	81,8%	72,7%	18,2%	41,7%	16,7%
Gävleborgs län	5	40,0%	80,0%	50,0%	20,0%	60,0%	0,0%
Västernorrlands län	6	83,3%	83,3%	66,7%	50,0%	16,7%	16,7%
Jämtlands län	6	40,0%	100,0%	80,0%	20,0%	60,0%	100,0%
Västerbottens län	6	33,3%	83,3%	66,7%	33,3%	33,3%	16,7%
Norrbottnens län	5	60,0%	100,0%	40,0%	40,0%	0,0%	0,0%
Riket	202	75,0%	77,0%	69,9%	42,9%	40,2%	22,2%

Tabell 7: På vilka av följande områden i den fysiska planeringen arbetar kommunen för att minska utsläppen av växthusgaser? – År 2007

År 2007	Antal svarande	Lokalisering för minskat transportbehov	Lokalisering av vindkraft	Lokalisering av bebyggelse för utbyggnad av fjärrvärme	Lokalisering av köpcentra med klimathänsyn	Energikrav på bebyggelse på kommunalägd mark	Frivilliga ök energiprestanda, privat mark
Storstäder	2	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	50,0%
Förortskommuner	25	74,2%	22,6%	38,7%	25,8%	19,4%	16,1%
Större städer	25	92,0%	60,0%	88,0%	48,0%	24,0%	8,0%
Pendlingskommuner	25	54,5%	39,4%	48,5%	18,2%	21,2%	6,1%
Glesbygdskommuner	18	20,8%	54,2%	29,2%	4,2%	20,8%	12,5%
Varuproducerande kommuner	29	61,3%	64,5%	45,2%	25,8%	22,6%	12,9%
Övriga kommuner, mer än 25 000 inv.	27	53,6%	60,7%	53,6%	25,0%	35,7%	10,7%
Övriga kommuner, 12 500-25 000 inv.	28	51,6%	51,6%	45,2%	12,9%	12,9%	3,2%
Övriga kommuner, mindre än 12 500 inv.	19	36,4%	54,5%	45,5%	18,2%	18,2%	0,0%
Stockholms län	15	77,8%	16,7%	33,3%	22,2%	5,6%	11,1%
Uppsala län	5	33,3%	50,0%	50,0%	16,7%	16,7%	16,7%
Södermanlands län	8	87,5%	62,5%	25,0%	12,5%	12,5%	12,5%
Östergötlands län	11	50,0%	58,3%	58,3%	25,0%	16,7%	0,0%
Jönköpings län	8	54,5%	45,5%	36,4%	9,1%	18,2%	0,0%
Kronobergs län	6	66,7%	83,3%	83,3%	50,0%	66,7%	50,0%
Kalmar län	7	50,0%	87,5%	50,0%	12,5%	12,5%	0,0%
Gotlands län	1	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Blekinge län	4	75,0%	75,0%	75,0%	25,0%	50,0%	0,0%
Region Skåne	23	67,9%	42,9%	46,4%	28,6%	14,3%	10,7%
Hallands län	6	50,0%	83,3%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%
Västra Götalandsregionen	39	60,5%	62,8%	55,8%	27,9%	41,9%	16,3%
Värmlands län	10	40,0%	30,0%	70,0%	20,0%	20,0%	0,0%
Örebro län	8	44,4%	22,2%	44,4%	22,2%	22,2%	0,0%
Västmanlands län	6	62,5%	12,5%	50,0%	12,5%	25,0%	12,5%
Dalarnas län	9	54,5%	45,5%	36,4%	9,1%	27,3%	9,1%
Gävleborgs län	7	42,9%	71,4%	85,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Västernorrlands län	6	57,1%	42,9%	57,1%	28,6%	14,3%	0,0%
Jämtlands län	6	42,9%	57,1%	0,0%	14,3%	14,3%	14,3%
Västerbottens län	5	42,9%	57,1%	28,6%	14,3%	14,3%	0,0%
Norrbottens län	8	30,0%	50,0%	30,0%	30,0%	20,0%	10,0%
Riket	198	56,8%	50,7%	48,5%	22,0%	22,5%	9,3%

Fysisk planering i kommunerna för minskad klimatpåverkan

Resultat från enkätundersökning 2011

Rapporten visar att det finns ett stort genomslag för att arbeta med minskad klimatpåverkan i kommunernas fysiska planering. De allra flesta kommuner arbetar åtminstone i viss mån med frågan. Andelen har ökat successivt och kraftigt på nästan samtliga delområden sedan SKL:s tidigare enkäter år 2007 och 2009.

Text och upplysningar om innehållet
Andreas Hagnell, andreas.hagnell@skl.se
Mer om SKL:s klimatarbete på www.skl.se/klimat

© Sveriges Kommuner och Landsting, 2012 Bestnr: 5267

Ladda ned på www.skl.se/publikationer. Bestnr 5267